॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥ २५ ॥ २६ ॥ २७ ॥ २८ ॥ २९ ॥ ३०॥३१ ॥ ३२ ॥ इतिशांतिप०रा०नै०भारतभा०सप्ताधिकशततमोऽध्यायः ॥ १०७ ॥ ॥७॥ नीतिप्रधानान्राजधर्मा

द्रव्यवंतश्चशूराश्चशस्त्रज्ञाःशास्त्रपारगाः ॥ कृच्छ्रास्वापत्सुसंमूढान्गणाःसंतारयंतिते ॥ २१ ॥ क्रोधोभेदोभयंदंडःकर्षणंनिग्रहोवधः ॥ नयत्यरिवशंसद्योगणान्भरतसत्तम ॥ २२ ॥ तस्मान्मानयितव्यास्तेगणमुख्याःप्रधानतः ॥ लोकयात्रासमायत्ताभूयसीतेषुपार्थिव ॥ २३ ॥ मंत्रगुप्तिःप्रधानेषुचारश्चामित्रकर्षण ॥ नगणाःकृत्स्नशोमंत्रंश्रोतुमर्हंतिभारत ॥ २४ ॥ गणमुख्यैस्तुसंभूयकार्यंगणहितंमिथः ॥ पृथग्गणस्यभिन्नस्यविततस्यततोन्यथा ॥ २५ ॥ अर्थाःप्रत्यवसीदंतितथानर्थाभवंतिच ॥ तेषामन्योन्यभिन्नानांस्वशक्तिमनुतिष्ठतां ॥ २६ ॥ निग्रहःपंडितैःकार्यःक्षिप्रमेवप्रधानतः ॥ कुलेषुकलहाजाताःकुलवृद्धैरुपेक्षिताः ॥ २७ ॥ गोत्रस्यनाशंकुर्वंतिगणभेदस्यकारकं ॥ आभ्यंतरंभयंरक्ष्यमसारंबाह्यतोभयं ॥ २८ ॥ आभ्यंतरंभयंराजन्सद्योमूलानिकृंतति ॥ अकस्मात्क्रोधमोहाभ्यांलोभाद्वापिस्वभावजात् ॥ २९ ॥ अन्योन्यंनाभिभाषंतेतत्पराभवलक्षणं ॥ जात्याचसदृशाःसर्वेकुलेनसदृशास्तथा ॥ ३० ॥ नचोद्योगेनबुद्ध्यावारूपद्रव्येणवापुनः ॥ भेदाच्चैवप्रदानाच्चभिद्यंतेरिपुभिर्गुणाः ॥ ३१ ॥ तस्मात्संघातमेवाहुर्गणानांशरणंमहत् ॥ ३२ ॥ इतिश्रीमहाभारतेशांतिप०राजधर्मानु०गणवृत्तेसप्ताधिकशततमोऽध्यायः ॥ १०७ ॥ ॥७॥ युधिष्ठिरउवाच महानयंधर्मपथोबहुशाखश्चभारत ॥ किंस्विदेवेहधर्माणामनुष्ठेयतमंमतं ॥ १ ॥ किंकार्यंसर्वधर्माणांगरीयोभवतोमतं ॥ यथाहंपरमंधर्ममिहचप्रेत्यचाप्नुयां ॥ २ ॥ भीष्मउवाच मातापित्रोर्गुरूणांचपूजाबहुमताममं ॥ इहयुक्तोनरोलोकान्यशश्चमहदश्नुते ॥ ३ ॥ यच्चतेभ्यनुजानीयुःकर्मतात्सुपूजिताः ॥ धर्माधर्मविरुद्धंवातत्कर्तव्यंयुधिष्ठिर ॥ ४ ॥ नचतैरभ्यनुज्ञातोधर्ममन्यंसमाचरेत् ॥ यंचतेभ्यनुजानीयुःसधर्मइतिनिश्चयः ॥ ५ ॥ एतएवत्रयोलोकाएतएवाश्रमास्त्रयः ॥ एतएवत्रयोवेदाएतएवत्रयोग्नयः ॥ ६ ॥ पितावैगार्हपत्योग्निर्माताग्निर्दक्षणःस्मृतः ॥ गुरुराहवनीयस्तुसाग्नित्रेतागरीयसी ॥ ७ ॥ त्रिष्वप्रमाद्यन्नेतेषुत्रींल्लोकांश्चविजेष्यसि ॥ पितृवृत्त्यात्विमंलोकंमातृवृत्त्यातथापरं ॥ ८ ॥ ब्रह्मलोकंगुरोर्वृत्त्यानियमेनतरिष्यसि ॥ सम्यगेतेषुवर्तस्वत्रिषुलोकेषुभारत ॥ ९ ॥ यशःप्राप्स्यसिभद्रंतेधर्मंचसुमहत्फलं ॥ नैतानतिशयेज्जातुनात्यश्नीयान्नदूषयेत् ॥ १० ॥ नित्यंपरिचरेच्चैवतद्वैसुकृतमुत्तमं ॥ कीर्तिपुण्यंयशोलोकान्प्राप्स्यसेराजसत्तम ॥ ११ ॥

नृशुत्वातदनुयाहकान्शुद्धधर्मानाह महानित्यादिना ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ वृत्त्यापूजया ॥ ८ ॥ ९ ॥ नअतिशयेत्भोगेषुक्रियासुवास्वस्याधिक्यंनदर्शयेत् ॥ १० ॥ ११ ॥

Digitized by Google